

Dosarul nr. 3ra-681/19

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (O. Jamba)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (D. Corolevschi, D. Stănilă, A. Corcenco)

ÎNCHEIERE

05 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului depus de către Crestian Mihail,
în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de către Oficiul Teritorial Soroca al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului
com. Regina Maria, r-nul Soroca, intervenient accesoriu Crestian Mihail cu privire la
contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a
respins apelul depus de către Crestian Mihail și s-a menținut hotărârea din 15 iunie
2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central

c o n s t a t ă:

La 06 martie 2018, Oficiul Teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a depus cerere
de chemare în judecată, cu concretizările ulterioare, împotriva Consiliului com. Regina
Maria, r-nul Soroca cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 11 decembrie 2017, Consiliul
com. Regina Maria, r-nul Soroca, cu trimitere la prevederile art. 14 alin. (1) și (2) din
Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, Codului
civil, art. 9 alin. (1) și (3), și art. 12 din Legea cu privire la arenda în agricultură nr.
198 din 15 mai 2003, a emis decizia nr. 17/6, prin care s-a decis modificarea
capitolului I pct. 4 al contractului de arendă a terenului ocupat de iaz nr. ***** din 01
aprilie 2011, încheiat între Primăria com. Regina Maria, r-nul Soroca și Crestian
Mihail, și anume referitor la termenul contractului de arendă, stabilit de 15 ani.

În conformitate cu prevederile art. 64 din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006
privind administrația publică locală și ale Regulamentului cu privire la organizarea și
funcționarea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de stat, aprobat prin Hotărârea
Guvernului nr. 845 din 18 decembrie 2009, a efectuat un control privind legalitatea
actului administrativ contestat în rezultatul căruia a depistat că acesta contravine
legislației în vigoare.

La 24 ianuarie 2018, a înaintat Consiliului com. Regina Maria, r-nul Soroca, notificarea nr. 1304/OT₉-08, solicitând abrogarea în termen de 30 de zile a deciziei nr. 17/6 din 11 decembrie 2017 „Cu privire la modificarea contractului de arendă nr. ***** din 01 aprilie 2011”, ca fiind emisă ilegal.

Prin scrisoarea nr. 64 din 19 februarie 2018, Consiliul com. Regina Maria, r-nul Soroca i-a comunicat că respectiva notificare a fost inclusă în ordinea de zi a ședinței din 12 ianuarie 2018, care a fost pusă în discuție, și din cauza neîntrunirii cvorumului necesar de voturi, aceasta a fost respinsă.

Consideră reclamantul că decizia nr. 17/6 din 11 decembrie 2017 „Cu privire la modificarea contractului de arendă nr. ***** din 01 aprilie 2011”, a fost emisă de către Consiliul com. Regina Maria, r-nul Soroca, cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare, în special ale art. 52 din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr. 317 din 18 iulie 2003, (în vigoare până la 12 iulie 2018), care stipulează că clauza de emiteră stabilește temeiul legal de emiteră a actului normativ.

Or, pârâtul nu a stabilit corect temeiul legal ce a servit pentru emiteră actului administrativ contestat.

La fel, au fost încălcate prevederile art. 9 alin. (2) din Legea cu privire la arenda în agricultură nr. 198 din 15 mai 2003, (în vigoare până la 01 martie 2019), potrivit căroră, partea care intenționează să prelungească contractul de arendă este obligată să solicite avizul celeilalte părți cu cel puțin 30 de zile înainte de expirarea termenului contractului.

Iar, art. 915 alin. (2) din Codul civil, în vigoare până la 01 martie 2019, prevede că, cu 3 luni înainte de expirarea arende, arendatorul informează printr-un preaviz arendașul despre nedorința de a prelungi contractul de arendă.

A notat reclamantul că conform Capitolului I pct. 4 din contractul de arendă a terenului ocupat de iaz nr. ***** din 01 aprilie 2011, termenul de valabilitate a contractului de arendă este de 15 ani, începând cu 01 aprilie 2011 – până la 01 aprilie 2026.

Cu toate că, în contractul de arendă a terenului ocupat de iaz nr. ***** din 01 aprilie 2011, s-a indicat că acesta este valabil până la 01 aprilie 2026, totuși pârâtul ilegal și neîntemeiat a modificat termenul de valabilitate al acestuia până la 11 decembrie 2032, prelungindu-l, începând cu 11 decembrie 2017, încă cu 15 ani.

Afară de aceasta, actul administrativ contestat a fost emis cu încălcarea procedurii, or, la momentul supunerii proiectului deciziei la dezbateri, acesta trebuia să fie însoțit de o notă informativă și de avizele sau rapoartele comisiilor de specialitate ale consiliului local, și adus la cunoștința consilierilor până la ședință consiliului.

În contextul expus a cerut Oficiul Teritorial Soroca al Cancelariei de Stat admiterea acțiunii și anularea deciziei nr. 17/6 din 11 decembrie 2017 „Cu privire la modificarea contractului de arendă nr. ***** din 01 aprilie 2011 emisă de către Consiliul com. Regina Maria, r-nul Soroca.

Prin încheierea din 04 aprilie 2018 a Judecătorei Soroca, sediul Central, a fost introdus în proces în calitate de intervenient accesoriu Cristian Mihail.

Prin hotărârea din 15 iunie 2018 a Judecătorei Soroca, sediul Central, acțiunea a fost admisă și s-a anulat decizia nr. 17/6 din 11 decembrie 2017 „Cu privire la modificarea contractului de arendă nr. ***** din 01 aprilie 2011 emisă de către Consiliul com. Regina Maria, r-nul Soroca.

Prin decizia din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul depus de către Cristian Mihail și s-a menținut hotărârea din 15 iunie 2018 a Judecătorei Soroca, sediul Central.

Ambele instanțe de judecată ierarhic inferioare și-au motivat soluțiile prin faptul că reieșind din prevederile art. 9 din Legea cu privire la arenda în agricultură, prelungirea termenului contractului de arendă operează exclusiv în cazul expirării termenului contractului, însă, la actele cauzei nu se constată o astfel de expirare a termenului contractului de arendă, în condițiile în care acesta, semnat la 01 aprilie 2011, își are valabilitate până la 01 aprilie 2026.

Mai mult ca atât, la modificarea clauzei referitoare la termenul contractului, pârâtul era obligat să solicite avizul celeilalte părți cu cel puțin 30 de zile înainte de expirarea termenului contractului, ceea ce la caz nu se atestă.

Prin urmare, la situația din 11 decembrie 2017, nu a existat necesitatea să se intervină cu asemenea modificări în contractul de arendă, care continue să fie valabil până la 01 aprilie 2026, or, începând cu data emiterii actului administrativ contestat, a început să curgă un nou termen de valabilitate a contractului de arendă, majorat neîntemeiat încă cu 15 ani, adică până la 11 decembrie 2032.

De asemenea, au constatat instanțele de judecată că actul administrativ contestat a fost emis cu încălcarea procedurii stabilite de lege, în special a celei prevăzute de art. 22 alin. (1) din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, care stipulează că, problemele de pe ordinea de zi a ședinței consiliului local se examinează de către acesta dacă sunt însoțite de avizul sau raportul comisiei de specialitate a consiliului și, după caz, de raportul sau avizul primăriei și/sau al subdiviziunii de resort a serviciului public descentralizat sau a celui desconcentrat, precum și de sinteza recomandărilor recepționați în cadrul consultării publice.

Respectiv, decizia nr. 17/6 din 11 decembrie 2017 „Cu privire la modificarea contractului de arendă nr. ***** din 01 aprilie 2011, a fost emisă de către Consiliul com. Regina Maria, r-nul Soroca în lipsa avizului comisiei de specialitate și în lipsa consultărilor publice.

Deși la materialele cauzei se atestă avizul comisiei pentru agricultură, indicat a fi unul pozitiv, totuși din acesta nu se poate distinge faptul că acesta a fost acordat anume asupra proiectului deciziei nr. 17/6 din 11 decembrie 2017, precum și care au fost membrii acelei comisii și cine sunt semnatarii avizului.

Totodată, din informația nr. 18 din 23 ianuarie 2018, oferită de către Primarul com. Regina Maria, r-nul Soroca, rezultă că nu există o notă informativă și nici un proces-verbal al comisiei de specialitate pentru agricultură pentru actul administrativ contestat.

La 01 aprilie 2019, Cristian Mihail a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 15 iunie 2018 a Judecătorei Soroca, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

În susținerea recursului Cristian Mihail a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Bălți a examinat superficial prezenta speță, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

La 24 aprilie 2019, în adresa Oficiului Teritorial Soroca al Cancelariei de Stat și Consiliului com. Regina Maria, r-nul Soroca au fost expediate copiile recursului depus de către Cristian Mihail cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor.

La 18 mai 2019, Oficiul Teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a depus referință, solicitând să fie declarat inadmisibil recursul depus de către Cristian Mihail, cu menținerea deciziei din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 15 iunie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, pe care le consideră legale și întemeiate, invocând că instanțele de judecată ierarhic inferioare au verificat minuțios toate circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a prezentei spețe, dând o apreciere corectă suportului probatoriu al cauzei.

Alte referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile și obiecțiile din referința depusă, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Cristian Mihail este inadmisibil, din motivele ce succed.

În debut, Colegiul învederează că, în data de 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din art. 257 alin. (1) al acesteia.

Conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

Potrivit art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului aliniat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Prin urmare, condițiile de admisibilitate a recursurilor depuse împotriva deciziilor pronunțate de curțile de apel, în calitate de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel, în cauzele de contencios administrativ, vor fi verificate prin prisma normelor în vigoare până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, și respectiv încă valabile la momentul emiterii deciziei contestate cu recurs și depunerii cererii de recurs.

Astfel, conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa lui Cristian Mihail la 25 februarie 2019, recepționată de către recurent la 05 martie 2019 (f.d. 134-135).

În această ordine de idei, se constată, că în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 01 aprilie 2019.

Totodată, în conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate.

Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depusă de către Cristian Mihail, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs, în esență, sunt similare alegațiilor inserate în cerere de apel, asupra cărora Curtea de Apel Bălți s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, se deduce că cererea de recurs *de facto* este o transpunere a motivelor din cererea de apel.

Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurentul nu a evidențiat în cererea de recurs, formulată în memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea

recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului.

Mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Cristian Mihail nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel.

Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de depunere a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (cauza Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67).

La acest capitol instanța de recurs reține că recursul depus de către Cristian Mihail nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Cristian Mihail a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv.

De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanțele de judecată ierarhic inferioare au examinat cauza sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate, au aplicat și au interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Cristian Mihail împotriva deciziei din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Bălți în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 195 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul depus de către Cristian Mihail împotriva deciziei din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic